

Skaidrojums par apvienošanas ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības lielveikalu tirgū, iegūstot tiesības izmantot aktīvus (nomāt telpas)

Konkurences likuma 15.panta interpretācija

situācijās, kad viens mazumtirdzniecības lielveikals vēlas nomāt tirdzniecības telpas, kuras līdz šim nomājis cits mazumtirdzniecības lielveikals

Telpu noma kā apvienošanās

Saskaņā ar Konkurences likumu¹ par tirgus dalībnieku apvienošanos tiek uzskatīts arī tāds stāvoklis, kad viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst daļu vai visus viena vai vairāku tirgus dalībnieku aktīvus vai tiesības tos izmantot, un kad šo aktīvu vai to izmantošanas tiesību iegūšana palielina to ieguvēja tirgus daļu jebkurā konkrētajā tirgū.

Tā kā mazumtirdzniecībā izmantotās tirdzniecības telpas ir uzskatāmas par uzņēmuma aktīviem (tas atbilst arī Konkurences padomes praksei²), tad šo aktīvu izmantošanas tiesību iegūšana – tirdzniecības telpu nomāšana – ir uzskatāma par tirgus dalībnieku apvienošanos Konkurences likuma izpratnē.

Tādējādi darījumam, kad viens ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības lielveikals uzsāk nomāt tirdzniecības telpas, kuras līdz šim nomājis cits lielveikals (ja vien izpildās Konkurences likumā noteiktie kritēriji apvienošanās ziņojuma iesniegšanai³), nepieciešama Konkurences padomes atļauja.

Atbilstoši līdzšinējai praksei, ievērojot Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkta pēdējā teikumā ietvertu regulējumu, novērtējot aktīvu (tirdzniecības telpu) vai uzņēmumu, kuri pārvalda aktīvus (tirdzniecības telpas), iegūšanas gadījumus, un ņemot vērā, ka mazumtirgotāji darbojas vairākos konkrētajos tirgos (ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības tirgus lielveikalu vidē, ikdienas patēriņa preču iepirkuma tirgus, tirdzniecības telpu iznomāšanas tirdzniecības centros tirgus), arī paziņotās apvienošanās ietekme tiek vērtēta vairākos konkrētajos tirgos.

Apvienošanās dalībnieki

Par apvienošanās dalībniekiem uzskatāmi:

- mazumtirgotājs, kurš iegūst aktīvu izmantošanas tiesības (noslēdzot nomas līgumu) un
- šo aktīvu īpašnieks (vai persona, kurai ir šādas tiesības), kurš ir tiesīgs iznomāt konkrētā nekustamā īpašuma (piemēram, tirdzniecības centra) telpas.

¹ **Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkts:** Tirgus dalībnieku apvienošanās ir tāds stāvoklis, kad viena vai vairākas fiziskās personas, kurām jau ir izšķiroša ietekme pār vienu vai vairākiem tirgus dalībniekiem, vai viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst daļu vai visus cita tirgus dalībnieka vai citu tirgus dalībnieku aktīvus vai tiesības tos izmantot, vai tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku vai citiem tirgus dalībniekiem. Aktīvu vai to izmantošanas tiesību iegūšanu uzskata par apvienošanos, ja aktīvu vai to izmantošanas tiesību iegūšana palielina minēto aktīvu un tiesību ieguvēja tirgus daļu jebkurā konkrētajā tirgū.

² Par SIA „MAXIMA Latvija” un SIA „Krāslava D” apvienošanos [>>>](#)
Par SIA „Plesko Real Estate” un SIA „IT Mīlgrāvis” apvienošanos [>>>](#)

³ Skat. sadaļu „Pienākums ziņot Konkurences padomei”

Pienākums ziņot Konkurences padomei

Līdzīgi kā par jebkuru apvienošanās darījumu, arī šajā gadījumā Konkurences padomes atļauja ir nepieciešama tad, ja apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā Latvijas teritorijā ir bijis ne mazāks par 25 miljoniem latu.

Būtisks šajā gadījumā ir *apgrozījuma aprēķināšanas veids*: apgrozījumu aprēķina, saskaitot jaunā nomnieka neto apgrozījumu un neto apgrozījumu, kas iegūts no šo aktīvu izmantošanas saimnieciskajā darbībā – iepriekšējā nomnieka (mazumtirgotāja) apgrozījums konkrētajās tirdzniecības telpās. Tirgus dalībnieka neto apgrozījumu aprēķina, saskaitot iepriekšējā finanšu gada ieņēmumus no tirgus dalībnieka darbības, preču pārdošanas un pakalpojumu sniegšanas Latvijas teritorijā.

Ziņojums par apvienošanos nav jāiesniedz, ja vienam no diviem apvienošanās dalībniekiem apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā Latvijas teritorijā nepārsniedz 1,5 miljonus latu.

Tādējādi, lai noteiktu, vai tirdzniecības telpu nomas darījumam ir nepieciešama Konkurences padomes atļauja, ir svarīgi, vai apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā Latvijas teritorijā pārsniedz 25 miljonus latu un apgrozījums, kuru iepriekšējais nomnieks guvis konkrētajā tirdzniecības vietā iepriekšējā finanšu gadā, pārsniedz 1,5 miljonus latu, bet *nav būtiski*:

- cik sen iepriekšējais nomnieks ir pārtraucis konkrēto tirdzniecības telpu izmantošanu (ja vien šis laika periods nav ilgāks kā iepriekšējais finanšu gads, kā rezultātā iepriekšējam nomniekam nav bijis apgrozījums šajā finanšu gadā);
- vai jaunā darījuma brīdī iepriekšējais nomnieks ir pārtraucis savu darbību vai bankrotējis;
- ka iepriekšējā nomnieka tirgus daļa ir bijusi neliela;
- ka tirdzniecības centra ietvaros iepriekšējā nomnieka – ikdienas preču mazumtirdzniecības lielveikala – izmantotās telpas nesakrīt vai tikai daļēji sakrīt ar jaunā nomnieka izvēlētajām telpām (arī šajā gadījumā ņem vērā apgrozījumu, ko izmantotajās telpās guvis iepriekšējais nomnieks).

Paziņojamā informācija

Apvienošanās ziņojumā ietveramā informācija ir noteikta Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumos Nr.800 „[Kārtība, kādā iesniedz un izskata pilno un saīsināto ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanos](#)”.

Tā kā mazumtirgotājam (kurš iegūst nomas tiesības) objektīvu apstākļu dēļ var nebūt pieejama precīza informācija par iepriekšējā nomnieka apgrozījumu, Konkurences padomei nebūs pamata apvienošanās ziņojumu atzīt par nepilnīgu, ja vien tiks sniegta visa publiski pieejamā informācija, tai skaitā informācija par iepriekšējā nomnieka iepriekšējā finanšu gada neto apgrozījumu.